

Kako smo obilježili „Mjesec borbe protiv ovisnosti“ ("Month of Fight against Psychoactive Drugs Dependency" in Brod Posavina County)

Tvrtko Pervan

Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
Služba za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti

Sažetak

Prelaskom Centara za prevenciju ovisnosti pod okrilje Zavoda za javno zdravstvo jedan od naglasaka rada stavljen je na primarnu prevenciju ovisnosti. Osim direktnog zdravstveno-odgojnog rada i promicanja zdravlja po školama i među građanstvom putem predavanja, tribina i ostalih zdravstveno-odgojnih metoda, ukazala se potreba za stalnim prisustvom tema iz prevencije ovisnosti u javnim tiskanim i elektronskim glasilima. Posebno se to odnosi na obilježavanje Mjeseca borbe protiv ovisnosti, tijekom kojeg je Služba za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti Županijskog zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije organizirala i održala više od 50 raznih manifestacija uz jaku medijsku pokrivenost i pozornost.

Ključne riječi: Služba za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti, Mjesec borbe protiv ovisnosti, mediji

SLUŽBA ZA SOCIJALNU MEDICINU I PREVENCIJU OVISNOSTI

Iako je proces preuzimanja Centara za prevenciju ovisnosti od strane županijskih zavoda za javno zdravstvo imao podosta protivnika, čiji su argumenti u jednom dijelu bili i opravdani (liječenje psihijatrijskih pacijenata u zavodima za javno zdravstvo!), prevagnula je činjenica da je najdjelotvorniji način „borbe“ protiv ovisnosti ipak prevencija, kojom se Zavodi i inače bave. Posebno se to odnosi na prevenciju bolesti ovisnosti, kojom se od prije nekoliko godina intenzivno bave liječnici službi za preventivnu školsku medicinu (primarna i sekundarna prevencija), a u dijelu koji se odnosi na zarazne bolesti – redovite pratiocice bolesti ovisnosti - i nadležni epidemiolozi (tercijarna prevencija).

Slavonsko-brodski Centar za prevenciju ovisnosti osnovan je polovicom 2003. godine i nedugo zatim počeo je bilježiti dobre radne rezultate. Početkom veljače 2005. godine postao je dio novoosnovane Službe za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti Županijskog zavoda za javno zdravstvo, što se, zahvaljujući kadrovskim pojačanjima, urednijem financiranju i stručnoj i organizacijskoj podršci ostalih struktura Zavoda odrazilo i na radna postignuća.

Prostorije Centra opremljene su novim namještajem i informatičkom opremom, nabavljeni novi, kvalitetniji testovi za droge u urinu, udvostručen je broj korisnika i napravljen medijski prodor u županijska elektronska i pisana glasila.

Za nepunu godinu dana Služba je uspostavila stalnu zdravstvenu i psiho-socijalnu skrb nad 40 heroinskih ovisnika, te nad većim brojem konzumenata ostalih psihoaktivnih supstanci (Tablica 1).

Tablica 1 Prevencija ovisnosti - broj i struktura korisnika Službe u 2005. godini

r.br.	korisnici	ukupno u 2005. g	novi u 2005. g	stari korisnici
1.	ovisnici o opijatima (heroinu)	40	9	31
	od toga na metadonu	39	9	30
2.	konzumenti marihuane	103	70	33
3.	konzumenti „speed“-a	4	1	3
4.	konzumenti „ecstasy“-ja	3	1	2
5.	ovisnici o kokainu	1	1	0
6.	ovisnici o sedativima	1	0	1
	ukupno korisnika	152	82	70

Naglasak rada Službe, međutim, stavljen je iznad i prije svega na prevenciju bolesti ovisnosti. Uz punu suradnju sa Službom za preventivnu školsku medicinu Zavoda, putem predavanja, tribina i

radionica obratili smo se najmlađima, učenicima osnovnih i srednjih škola, njihovim roditeljima te stručnim djelatnicima njihovih škola (edukacija edukatora!). S druge strane putem javnih glasila zatražili smo punu pozornost starijih, kako roditelja naše djece, potencijalnih korisnika sredstava ovisnosti, tako i onih koji odlučuju i upravljaju životom u Županiji i Gradu. U jedanaest mjeseci rada objavljeno je više od 50 članaka u lokalnim novinama (između ostalog i stalna kolumna o ovisnostima u najčitanijem županijskom tjedniku), te održano tridesetak radijskih i TV emisija uz sudjelovanje predstavnika Službe.

MJESEC BORBE PROTIV OVISNOSTI

Iako je prevencija bolesti ovisnosti kontinuiran proces, postoji period u godini koji od stručnjaka koji se njome bave traži posebnu pozornost i pojačan trud da, s jedne strane, valoriziraju svoj rad kroz godinu i prezentiraju ga široj javnosti, a s druge strane posebnim aktivnostima skrenu pozornost javnosti na ovaj iznimno važan javnozdravstveni problem – problem ovisnosti o legalnim i ilegalnim drogama. Taj period, nazvan Mjesecom borbe protiv ovisnosti (od 15. studenog do 15. prosinca) tradicionalno u našoj županiji mobilizira i ujedinjuje sve čimbenike u prevenciji ovisnosti, kako one profesionalne (liječnici Zavoda za javno zdravstvo, psihijatri, obiteljski liječnici, policija, socijalna skrb itd.) tako i amaterske (klubovi liječenih alkoholičara, crkva i vjerske udruge itd.), uz svesrdnu podršku društveno-političkih struktura Županije i gradova (Slavonskog Broda i Nove Gradiške).

I prošle, 2005. godine, u organizaciji i koordinaciji Službe za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti, na iznimno uspješan način obilježen je Mjesec borbe protiv ovisnosti u našoj županiji. Nastojali smo u obilježavanju uključiti sve one koji su tijekom godine dali svoj prilog borbi protiv ovisnosti, ali i pružiti šansu onima koji bi to, koristeći ovu prigodu, učinili prvi put. Rezultat je toga iznad očekivanja bogat program (Slika 1) od preko 50 predavanja, javnih tribina i ostalih događanja i manifestacija diljem Županije, uz dobru posjećenost i izvrsnu medijsku pokrivenost (radio, televizija, novine, tiskani promidžbeni materijal).

Slika 1.

PROGRAM OBILJEŽAVANJA
Mjeseca borbe protiv ovisnosti
u Brodsko-posavskoj županiji
od 15. studenog do 15. prosinca 2005. godine:

.....
Služba za preventivnu školsku medicinu
Zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
Kampanja „Edukacija u svaku školu“ - serija predavanja školskih liječnika
na temu prevencije ovisnosti u svim školama u Županiji

.....
Policijska uprava brodsko-posavska:
Serija predavanja za učenike šestih razreda osnovnih škola
te učenike srednjih škola i njihove roditelje na temu informiranosti o
drogama

.....
Četvrtak, 10.11. u 13,30 h - Dom umirovljenika Sl. Brod, Kraljice Jelene bb
Klub liječenih alkoholičara „Novi put“ Slavonski Brod
Godišnja skupština s prezentacijom aktivnosti Kluba

.....
Utorak, 15.11. – Dom umirovljenika Sl. Brod
Klub liječenih alkoholičara „Novi put“ Slavonski Brod
Dan otvorenih vrata u Klubu uz prezentaciju rada i cjelodnevno dežurstvo

.....
Utorak, 15.11.
Zajednica tehničke kulture Slavonski Brod
Dani tehničke kulture od 15. do 21.11. 2005.

.....
Četvrtak, 17.11. u 12 h
Grad Nova Gradiška - mala Gradska vijećnica
Okrugli stol „Zloupotreba psihoaktivnih supstanci
na širem području Nove Gradiške i perspektive u prevenciji“
-voditelji mr. Ljiljana Lukačević, prof. i dr Tvrtko Pervan, spec. šk. medicine

.....
Petak, 18.11. u 13,30 h - Dom umirovljenika Sl. Brod, Kraljice Jelene bb
Klub liječenih alkoholičara „Novi put“ Slavonski Brod
Promocija knjige „Uhvaćena duga“
-voditelji prim.mr.sc. Vesna Golik-Gruber i dr.sc. Mirjana Marković-Glamočak

Subota, 19.11. od 9 do 12 h - Trg Ivane Brlić Mažuranić, Slavonski Brod
Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod
„Čajanka na Korzu“ – prezentacija rada Kluba liječenih alkoholičara Centra

.....
Nedjelja, 20.11. u 10 h - O.Š. „Vladimir Nazor“ Slavonski Brod
Savez sportske rekreacije „Sport za sve“ Slavonski Brod
Turnir u stolnom tenisu učenika osnovnih škola grada Slavenskog Broda

.....
Nedjelja, 20.11. u 19,30 h - Katehetsko-pastoralni centar
„Vid Mihajlek“ Sl. Brod
Zajednica „Molitva i riječ“ Slavonski Brod
Glazbeno-scenska tribina za mlade “Kako iz ovisnosti“

.....
Ponedjeljak, 21.11. u 19 h - Katehetsko-pastoralni centar
„Vid Mihajlek“ Sl. Brod
Hrvatsko katoličko društvo prosvjetnih djelatnika
u suradnji sa svećenicima Slavonsko-brodskog dekanata
Vjerska tribina „Učitelj i odgoj danas“-voditelj prof. dr.sc. Vladimir Dugalić

.....
Srijeda, 23.11. u 17,30 h - prostorije Hrvatskog liječničkog zbora a
Slavonski Brod
Hrvatsko katoličko liječničko društvo Slavonski Brod
Hrvatska udruga medicinskih sestara Slavonski Brod
Zajednica „Molitva i riječ“ Slavonski Brod
Tribina „**Duhovnost i zdravlje čovjeka**“- voditelj prof.dr.sc. Tomislav Ivančić

.....
Četvrtak, 24.11. u 18 h - XI. osnovna škola Slavonski Brod
Tribina za roditelje: „**Ima li marihuane na Hebrangu?**“
Izložba likovnih radova učenika na temu prevencije ovisnosti

.....
Srijeda, 30.11. u 12 h - velika dvorana Županijske vijećnice Slavonski Brod
Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
– Služba za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti
Okrugli stol: „**Sadašnje stanje i perspektive u prevenciji bolesti ovisnosti**“
-gost-predavač prim.dr.sc. Marina Kuzman, voditelj Službe za prev. ovisnosti
Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo

.....

Četvrtak, 01.12. u 12 h - Srednja škola Matije Antuna Relkovića

Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije

Služba za epidemiologiju, Služba za preventivnu školsku medicinu

Obilježavanje svjetskog dana borbe protiv AIDS-a:

“Bolje spriječiti nego ...“

-dr Ante Cvitković, spec. epidemiolog i Dr Nevenka Meandžija, spec. šk. med.

Petak, 02.12. u 19,30 h - Katehetsko-pastoralni centar

„Vid Mihaljek“ Sl. Brod

Zajednica „Molitva i riječ“ Slavonski Brod

Promocija knjiga prof.dr.sc. Tomislava Ivančića

s tematikom ovisnosti i duhovne pomoći

-voditelj dr. Zlata Domović, spec. obiteljske medicine

Ponedjeljak, 05.12. u 19 h - Katehetsko-pastoralni centar

„Vid Mihaljek“, Sl. Brod

Hrvatsko katoličko društvo prosvjetnih djelatnika

u suradnji sa svećenicima Slavonsko-brodskog dekanata

Vjerska tribina **„Srce kuća ritmom prijateljstva“**

- voditelj vlč. Pavao Madžarević

Srijeda, 07.12. u 9 h - O.Š. „Ivana Brlić Mažuranić“

Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji,

Odsjek za kulturu i prosvjetu

Stručni skup koordinatora školskih preventivnih programa

„Algoritam postupanja

kod sumnje na zloporabu psihoaktivnih supstanci“

-voditelji Vladimir Blekić, prof. i dr. Tvrtko Pervan, spec. školske medicine

Petak, 09.12. u 10 h - Dom HVIDRA-e Slavonski Brod

Crveni križ Brodsko-posavske županije

Prezentacija rada mladeži Crvenog križa

„Samo zdrava mladost nudi budućnost“

Četvrtak, 15.12.

Klub liječenih alkoholičara „Novi put“

Dan otvorenih vrata u Klubu uz prezentaciju rada i cjelodnevno dežurstvo

Poseban je problem pri organizaciji ovako masovne manifestacije logistička i financijska podrška gdje smo se, osim oslanjanja na vlastite snage, rukovodili i nacionalnom strategijom suzbijanja zloporabe opojnih droga, te po načelu podijeljene odgovornosti između države i lokalne zajednice tražili i dobili potporu iz proračunskih sredstava tijela lokalne samouprave. Iako skromna, ova novčana potpora bila je dostatna za tiskanje promidžbenih materijala (plakati, leci i programi) i pokriće dijela troška emitiranja promidžbenih spotova, jinglova i nekoliko emisija na Slavonsko-brodskoj televiziji i lokalnim radiopostajama, koje su nam sa svoje strane izašle u susret upola snizivši cijene svih svojih usluga uz besplatnu grafičku i stručnu pomoć pri realizaciji plakata i letaka (Slika 3 i 4). Time su svi oni „stekli pravo“ upisati se u suorganizatore ove jednomjesečne manifestacije (Slika 2).

Slika 2.

Organizatori:

Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije

-Služba za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti

Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Brodsko-posavske županije

Upravni odjel za društvene djelatnosti Brodsko-posavske županije

Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Slavanskog Broda

Upravni odjel za društvene djelatnosti Grada Nove Gradiške

Suorganizatori i učesnici:

Ured državne uprave u Brodsko-posavskoj županiji
Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
-Služba za preventivnu školsku medicinu
Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
-Služba za epidemiologiju
Centar za socijalnu skrb Slavonski Brod
Centar za socijalnu skrb Nova Gradiška
Crveni križ Brodsko-posavske županije
Gradsko društvo Crvenog križa Nova Gradiška
Policijska uprava brodsko-posavska
Klub liječenih alkoholičara „Novi put“
Klub liječenih alkoholičara „Centar“
Zajednica „Molitva i riječ“
Hrvatsko katoličko društvo prosvjetnih djelatnika
Hrvatsko katoličko liječničko društvo
Gradska knjižnica Slavonski Brod
XI. osnovna škola Slavonski Brod
Hrvatske željeznice-Putnički prijevoz Slavonski Brod
Zajednica tehničke kulture
Savez športske rekreacije „Šport za sve“

Medijski pokrovitelji:

Slavonskobrodska televizija (sbtv)
Posavska Hrvatska
Radio Slavonija
Radio Brod

Slika 3.
Plakat Mjeseca borbe protiv ovisnosti (47 x 67 cm):

ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO BRODSKO-POSAVSKE ŽUPANIJE

Ako se javiš što ćeš dobiti od nas

- **savjetovanje**
pomoć i podrška svima koji su izravno ili neizravno suočeni s problemom ovisnosti
- **terapiju**
sve razine terapijskog rada s onima koji odluče zatražiti pomoć (individualni, grupni)
- **testiranje**
mogućnost provjere i testiranja pomoću test traka na psihoaktivne supstance u urinu
- **informiranje**
o ostalim institucijama, ustanovama, terapijskim zajednicama i udrugama kojima se možeš obratiti za pomoć

SLUŽBA ZA SOCIJALNU MEDICINU I PREVENCIJU OVISNOSTI

Radi:
ponedjeljak, srijeda i petak
od 7 do 15 h
utorak i četvrtak
od 11 do 19 h

kontakt telefon:
035/411-319
moguće anonimno savjetovanje!

adresa:
Pilareva 2, Slavonski Brod

U Službi za prevenciju ovisnosti rade stručne osobe koje mogu pridonijeti rješavanju Vašeg problema!

Jamčimo tajnost podataka!

Sve usluge su besplatne!

Moguće anonimno testiranje na HIV, hepatitis B i C!

Moguće cijepljenje protiv hepatitisa B!

Nazovi prije nego bude kasno!

Kontakt: Tvrtko Pervan, dr. med., specijalist školske medicine
Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
Služba za socijalnu medicinu i prevenciju ovisnosti
35 000 Slavonski Brod, V. Nazora bb
tel. 035/447-228, lok 119, fax. 035/440-244
e-mail: zzjz-lijec@sb.t-com.hr